

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobce: **Z. p. R., s. p. v likvidaci**, IČO: X
sídlem T. 622/11, X P.
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Machem
sídlem Viktora Huga 377/4, 150 00 Praha

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2019, č. j. 22197/19/5100-31462-708633,
ve věci daně z nemovitých věcí,

takto:

- I. V řízení se pokračuje.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2019, č. j. 22197/19/5100-31462-708633 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 23 570 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce advokáta JUDr. Tomáše Macha, sídlem Viktora Huga 377/4, 150 00 Praha.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

A. Vymezení věci, žaloba, vyjádření žalovaného a další podání účastníků

1. Žalobce se žalobou domáhá zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil platební výměr vydaný Finančním úřadem pro Olomoucký kraj ze dne 8. 10. 2018, č. j. 1836820/18/3101-70461-809481. Správce daně uvedeným rozhodnutím vyměřil žalobci podle § 13a zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z nemovitých věcí“), daň z nemovitých věcí za zdaňovací období roku 2016 ve výši 19 727 Kč. Jádrem sporu v projednávané věci tvoří otázka, zda žalobce, který je státním podnikem, byl oprávněn uplatnit ve vztahu k pozemkům a stavbám specifikovaných v daňovém přiznání osvobození od daně z nemovitých věcí podle § 4 odst. 1 písm. a) a odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí a § 9 odst. 1 písm. a) a odst. 4 téhož zákona.
2. Žalobce v podané žalobě namítal, že žalovaný nesprávně interpretoval ustanovení § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí a § 9 odst. 4 téhož předpisu, která věcně omezují osvobození upravená v § 4 odst. 1 písm. a), resp. § 9 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí. Žalovaný zaujal názor, že žalobcem užívané pozemky a stavby ve vlastnictví státu jsou užívány k podnikání již z toho důvodu, že žalobce je státním podnikem, který se obligatorně zapisuje do obchodního rejstříku, tudíž je podnikatelem ve smyslu § 421 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“). Podle žalobce je naopak shora uvedené osvobození věcné, nikoliv osobní, a tudíž není rozhodující právní povaha žalobce, nýbrž je rozhodující faktické využívání předmětných nemovitých věcí. Žalobce zdůraznil, že je neužívá k podnikání, jelikož je již od 30. 6. 2008 zrušen a stále probíhá jeho likvidace. Činnost žalobce spočívá toliko ve vypořádávání restitučních nároků. Za účelem prokázání této skutečnosti navrhl žalobce listinné důkazy (rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 5. 6. 2008, odpověď Ministerstva financí ze dne 1. 10. 1998 a usnesení vlády ČR ze dne 27. 4. 2005, vyjádření auditora, seznam právních předchůdců) a také výslechy svědků (současného likvidátora Mgr. R. P., bývalého likvidátora Ing. V. Č. a Ing. Z. P.). Žalobce dále namítal, že žalovaný navržené důkazy neprovedl, jen konstatoval, že z nich nevyplývá, že by předmětné pozemky a stavby nebyly užívány k podnikání. Tím zatížil řízení procesní vadou.
3. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout a odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí. Nad rámec toho uvedl, že žalobce v daňovém řízení žádným způsobem neprokázal, že mu toto osvobození od daně náleží, tj. že předmětné nemovité věci neslouží k podnikání. V případě uplatnění nároku na osvobození od daně spočívá důkazní břemeno na žalobci, který předloženými důkazními prostředky neprokázal své tvrzení o tom, že nemovité věci jsou osvobozeny od daně, protože neslouží k podnikání.
4. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které je při zkoumání podmínek osvobození od daně nutné vycházet ze skutečného stavu, nikoliv z údajů uvedených v obchodním rejstříku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2013, č. j. 5 Afs 73/2012-4), a opětovně zdůraznil, že žalovaný tak neučinil. K neunesení důkazního břemene uvedl, že důkazy předložil, nicméně žalovaný je neprovedl a jen nepřezkoumatelně konstatoval, že z nich nevyplývá závěr o tom, že předmětné nemovité věci neslouží k podnikání.
5. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 14. 11. 2019 uvedl, že v daňovém řízení zohlednil všechny okolnosti a posoudil možnost osvobození od daně u každého pozemku jednotlivě. Dále uvedl, že nárok na osvobození od daně v souvislosti s § 4 odst. 1 písm. a) a § 9 odst. 1

písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí je spjat přímo s osobou poplatníka, tj. Českou republikou, kdy jsou osvobozeny pozemky a stavby v jejím vlastnictví. Na rozdíl od jiných typů osvobození uplatněných žalobcem se nejedná o osvobození k veřejně prospěšnému účelu.

6. Žalobce ve vyjádření ze dne 11. 8. 2021 poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2021, č. j. 6 Afs 109/2021-44, který byl vydán ohledně téže otázky a ve kterém dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že je nutné vycházet z faktického využití nemovitých věcí, nikoliv jen z formální povahy žalobce jakožto podnikatele. Dále poukázal žalobce na rozsudky Krajského soudu v Hradci Králové. Žalobce s odkazem na uvedenou judikaturu opětovně připomněl, že žalovaný měl provést navržené důkazy a zkoumat faktické využití nemovitých věcí, se kterými žalobce hospodaří.

B. Skutečnosti vyplývající ze správního spisu a předchozí soudní řízení

7. Krajský soud z předloženého správního spisu pro potřeby soudního přezkumu zjistil, že žalobce na základě výzvy k podání daňového přiznání podal dne 25. 5. 2018 přiznání k dani z nemovitých věcí za rok 2016. Po přezkoumání podaného daňového přiznání vznikly správci daně pochybnosti o správnosti, průkaznosti, pravdivosti a úplnosti údajů v něm uvedených. Na základě ukončeného postupu k odstranění pochybností správce daně stanovil daň z nemovitých věcí za rok 2016 shora specifikovaným platebním výměrem ve výši 19 727 Kč. Proti němu brojil žalobce odvoláním, které žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a předmětný platební výměr potvrdil.
8. Rozhodnutí žalovaného nejprve zrušil krajský soud svým rozsudkem ze dne 18. 12. 2019, č. j. 65 Af 20/2019-35, a to z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti. Uvedený rozsudek byl však zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2021, č. j. 2 Afs 25/2020-36, který dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného zmíněnou vadou netrpí.

C. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Krajský soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.
10. Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí platí, že „*od daně z pozemků jsou osvobozeny pozemky ve vlastnictví České republiky*“. Podle odst. 3 věty první téhož ustanovení platí, že „*pozemky uvedené v odstavci 1 písm. a) jsou osvobozeny od daně z pozemků, nejsou-li užívány k podnikání, pronajímány nebo propachtovány; jsou-li tyto pozemky pronajaty nebo propachtovány obci, kraji nebo organizační složce státu anebo příspěvkové organizaci, jsou osvobozeny za předpokladu, že nejsou užívány k podnikání*“.
11. Podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí platí, že „*od daně ze staveb a jednotek jsou osvobozeny zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky ve vlastnictví České republiky*“. Podle odst. 4 věty první téhož ustanovení platí, že „*zdanitelné stavby, s výjimkou budov obytných domů, a zdanitelné jednotky, které zahrnují nebytový prostor jiný než sklep nebo komoru, uvedené v odstavci 1 písm. a) jsou osvobozeny od daně ze staveb a jednotek, nejsou-li užívány k podnikání, pronajímány nebo propachtovány; jsou-li pronajaty*“.

nebo propachtovány obci, kraji nebo organizační složce státu anebo příspěvkové organizaci, jsou osvobozeny za předpokladu, že nejsou užívány k podnikání“.

12. Krajský soud úvodem poukazuje na to, že totožnou právní otázkou mezi totožnými účastníky se v nedávné době zabýval Nejvyšší správní soud, který v rozsudku ze dne 22. 7. 2021, č. j. 6 Afs 109/2021-44 dospěl k závěru, že osvobození upravené v § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí je věcného charakteru a nevztahuje se na pozemky pronajaté, propachtované či užívané k podnikání a na pozemky, ke kterým je zřízeno právo stavby (s odkazem na § 4 odst. 3 větu první zákona o dani z nemovitých věcí). Žalobce jakožto státní podnik je sice podnikatelem již na základě toho, že je zapsán v obchodním rejstříku, nicméně zákon o dani z nemovitých věcí nestanoví, že se osvobození od daně nevztahuje na pozemky ve vlastnictví České republiky, s nimiž hospodaří podnikatel. Z osvobození vylučuje pozemky, které jsou užívány k podnikání bez ohledu na to, který subjekt je takto užívá. Právo hospodaření k pozemkům ve prospěch státního podniku, který podle zákona provozuje podnikatelskou činnost (§ 2 odst. 1 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů), je sice silnou indicií vedoucí k závěru, že jsou tyto pozemky užívány k podnikání, to však neznamená, že je vyloučen závěr opačný. Osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí je osvobozením věcným, rozhodující proto bude skutečný způsob využití pozemku. Pokud žalobce v daňovém řízení namítal, že dotčené pozemky k podnikání užívány nejsou a navrhl k prokázání svých tvrzení důkazy, byl žalovaný povinen se s touto argumentací a navrženými důkazy řádně vypořádat a nemohl je odmítnout jen na základě právní povahy žalobce (tedy skutečnosti, že je stěžovatel z formálního hlediska podnikatelem). Jestliže tak žalovaný v důsledku svého právního názoru neučinil, zatížil řízení vadou.
13. Krajský soud se s předestřeným názorem Nejvyššího správního soudu zcela ztotožňuje a má za to, že jej lze aplikovat i v nyní projednávané věci (žalovaný totiž dospěl ke zcela totožnému závěru), a to nejen na osvobození pozemků, ale i zdanitelných staveb.
14. Žalovaný k důkazním návrhům žalobce (v daňovém řízení navrhl žalobce jen některé z výše uvedených listinných důkazů, výsledky svědků v řízení nenavrhl) s ohledem na svůj právní názor stroze uvedl, že neprokazují, že předmětné nemovité věci neslouží k podnikání, aniž by bylo zřejmé, zda je vůbec jako důkazy provedl (v řízení před správcem daně provedeny nebyly a žalovaný neseznámil žalobce s hodnocením důkazů provedených v odvolacím řízení) a pokud ano, tak jaká skutková zjištění z jednotlivých důkazů zjistil a svůj závěr blíže neodůvodnil. Žalovaný tak zatížil řízení vadou, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Tato skutečnost je důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí.

D. Závěr a náhrada nákladů řízení

15. Vzhledem k výše uvedenému krajský soud podle § 78 odst. 1 a odst. 4 s. ř. s. zrušil rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Žalovaný je v dalším řízení vázán právním názorem zaujatým krajským soudem (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaný v dalším řízení provede dokazování, které bude zaměřeno na faktické využití nemovitých věcí, se kterými je žalobce oprávněn hospodařit, a ke kterým si nárokoval osvobození podle § 4 odst. 1 písm. a) a § 9 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí.

16. O náhradě nákladů řízení před krajským soudem (jak před prvním zrušujícím rozsudkem, tak po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) a v řízení o kasační stížnosti bylo mezi účastníky rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalovaný byl s ohledem na úspěch žalobce ve věci zavázán k náhradě žalobcem účelně vynaložených nákladů. Ty spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč. Dále v 5 úkonech právní služby zástupce žalobce v podobě přípravy a převzetí zastoupení, podání žaloby, repliky k vyjádření žalovaného, vyjádření ke kasační stížnosti žalovaného a vyjádření ze dne 11. 8. 2021. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu 3 100 Kč, celkem tedy 15 500 Kč. K tomu žalobci náleží za každý úkon právní služby paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a náhrada za DPH ve výši 21% počítaná z částky 17 000 Kč. Celkové náklady žalobkyně činí 23 570 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Olomouc 24. srpna 2021

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu